

NEVTEPENŮ POPRIJĚTA DEVIKA MARIJA

Zmozsna Goszpá Vogrszka.

POBOŽSEN MESZECSÉN LISZT

Reditel: **BASSA IVAN** plehános vu Bogojini.

Vszebina.

Bassa Ivan: Miloscse szí puna	161
—: Okrozsница od gojitve decé	164
—: Pobožsna národna peszem	170
—: Nezmerna lepota preszv. Szrcá	172
Reditel: Goriv Mariacell	176
Klekl Jozsef: Tretji Red	179
Szlepecz: Poszvecsüvanje céékve	182
P.: Prosnik z nebész	189

**Ki ne dobro, ki je vees, ali menje dobo
sznopiesov, naj mi naznani! Vsza pizma k
meni, vu stamparijo nikaj!**

**Ki sesé liszt dáblati, naj za njega dve
koroni posle na ime: Bassa Ivan plebanos
vu Bogojini (Bagonya, Zalamegye) ali naj
onomi dá, od koga liszt prekvzeme vszaki
meszec.**

**Sziromáki, ki nemorejo zdaj vesaszi
plácsati, kak vszako leto, tak i letosz lehko
po veeskrátnih sumah, ali pa, kda bodo
meli, naednok plácsajo!**

**Csiszti dohodki liszta sze obrnejo na zidanje ednoga
szamosztana v krajini Szlovenszkoj na Vogrszkom.**

NEVTEPENÓ POPRIJETA DEVICA MARIJA

ZMOZSNA GOSZPÁ VOGRSZKA. — POBOZSEN MESZECSEN LISZT

REDITEL:

BASSA IVAN
PLEBÁNOS

Vu Bogojíni (Bagonya, Zalam.)

Prihaja vszaki meszec. Cena 2 koroni, v Ameriko tri.

Miloscse szi puna.

Zakaj je Marija obdrzsála právdó, da je ona ne bila právdi podvrzsena? Obdrzsála jo je záto, naj ne bi zsidovov szpácsila, sterim sze nancs szenjalo ne, ka je ona nevtepeno poprijéta.

Obdrzsála je právdó, naj bi Szv. Jozsefi i vszem, steri

szo znali za njéno velko szkrivnoszt, példo dála na popuno bogavnoszt.

Záto, dűsa moja, ne zanemárjaj níkdár níkse prilike, vu steroj szí mogocsi kaj dobroga vcsíniti, csi tí lí ne bí bílo zapovedano; ne zaműdi níkaj, csi vídís, ka tvoja záműda koga lehko szpácsí.

Pa vcsíní dobro, csi lí poleg toga kaj zgűbis, alí trpís; vcsíní te tűdí, csi bí lí kakso szvojo volo mogeo zatajítí, na priliko szvojo molítev pretrgnótí, ár je takse delo tak, ka Bogá za Bogá volo osztávís.

Kí Bogá zaisztínó lűbí, on gléda kak nájvecs dűs Bogí prídobítí ínó njíhova szrca na njegovo lűbav nagnótí, za to delo pa ne bogse prilike, kak csi z djánjom pokázsemo, ka ga mí szamí tűdí jáko lűbímó.

Z nasím navdűsením opominánjon drűgí polűbijo dobra, nego csi példo tűdí dámo na dobro, de nasa recs doszta vėkso mocs mela. Bogsa je edna példa od szto návukov. Példé szvécov szo szvéce rodíle.

Szvéta prepricsanoszt szrcá ínó nevtepene jákosztí, stere szo lűdjé vídílí vu apostoláj ínó prví krscseníkáj szo rávno takso mocs mele, kak njuv návuk í csűde.

Edna dobra példa je tak kak dísecse drágo mazalo, stero je Magdalena vlejála na Jezusove nogé: Cela hízsza sze je napuníla z njega díávov. Záto práví apostol, ka je oponásanje prvích krscseníkov drága díává „Dobra díává Krisztusova.“ (2 kor. 2. 15.)

Zsalosztno, ka dnész dén tak malo lűdíh má szkrb na to. Kak csi bí lűdjé szamo záto vkűphodílí, naj bí teher odgovornosztí pred Bogom eden na ovoga naklálí z bozsnov példov, stero edeu ovomí dájo.

Csí szám v pekeo ídes, ídí szám, ne vlecsi za szebov tűdí drűge, „za volo tebé naj ne szpádne szlab tvoj blízsnjí, za steroga je Krisztus szvojo krv prelejao.“ (1 kor. 8, 10.)

Velkí greh je oropátí blízsnjega zemelszke njegove vrednosztí, kem véksí je pa, csi ga sto oropa cele vekívecsnosztí! To bí telko bílo, kak sze vrágí na pomocs ínó za skér datí. Pa to dela vszákí, kí komí lagojo példo dá.

Poszebno oní szo dúzsní drűgím dobro példo datí, kí oblásztí í postenjí májo pred drűgímí, ár kí szo od njích odvíszní, za njíhovov példov ídejo.

Z toga szpoznamo, kak velka duzsnoszt je za vsze naprejposztávlene dobra példa. Csi naprejposztávleni ne postújejo Bogá ino njegovo szv. matercérkev, sze náгло povnozsajo njihovi naszlednicje. Pa sto de za té neznáne odgovor dávaeo, csi ne on, ki njim je bozsno példo dao.

Ali miszli steri, ka on ne tak, kak drúgi lüdjé, ka od njega Bog ne zselej telko? Záto je z prednjega angela satan grátao, ár sze je vu velkoj szvojoj császti szramúvaeo pred Bogom nakloniti. Bogi szlúzsiti je ne szramota, nego császt ino dika pa na posteno premislávanje ino plemenito düso kázse pri csloveki, steri szvoje vere djánja pred szvetom vöpokázse.

Csi je sto vért i goszpodár, je to zrok na to, ka naj bode bozszen krscsenik?

Kem vise je sto v oblászti, tem vecs odgovornoszti je duzszen i kem véksa je koga császt tem vecs duzsnoszti má — ne ka bi escse tiszto zanemárjao, ka je te náj-ménsi tüdi duzszen vcsiniti.

Te je pa dnesz dén zse szramota, csi sto kak posteni krscsenik, z dobrov példov naprej ide? Je szramota dnesz dén vadlüvati szvojo szvéto vero, lübv szvojo do Krisztusa ino njégove szvéte cérkve? Szramota bi bila dobro csiniti i dobro példo dati?

Maria je to ne za szramoto drzsála, nego. za császt i diko, pa nebeszki szvéci tüdi.

Bozsi blagoszlov vszakomi, ki drúgim na dobro példo szlúzsi.

Bassa Ivan.

Okrozsница vszeh vogrszkih püspekov od gojitve decé.

(Konec.)

III. Té recsi Jezusove „püszтите mále k meni i ne krátite njim“, sze ob trétjim tak rozmijo, kak csi bi pravo Jezus: pripelajte k meni, pripelajte v mojo blizino vaso deco i vaso mladézen; püszтите je k meni pridti vu szvéti szakramentumaj, poszebnó vu szvesztvi pokore ino vu Oltárszkom szvesztvi pa jasz poszvetim detinszke düse, je privádim k boji ino vözgojim v njih moj visenaturni, csiszti, plemeniti zsitek.

Lübleni Vörni! Nájevксе miloscse Jezus vu szv. szvesztvaj dá deci; ocsiszti je ino nahráni, mocsne i lepodüsneje vcsini. Pa to po szpovednikaj vcsini, steri vu nájlensem pomeni té recsi právi düsevni ocsovjé deteta posztánejo ino z roditelami i vucsitelami vréd nájpřednjeso szlüzšbo vcsinijo vu zgójtvi deteta.

Premiszlimo szí ob prvím, kak zmozsno széga Jezus vu düso deteta v szvesztvi pokore ino na kak velko pomocs je to dobroj gojitvi.

Szvesztvo pokore je szvesztvo zbüdjávánja i ravnanja düsnevesztí. To je ono szvesztvo, vu sterom sze nájbole zapreta szrca tüdi odpréjo pa vu sterom sze tüdi taksa

deca na vüpanje zhüdi, z sterimi ne láda niscse, pa szo vu nisterni recsáj nema, kak grob. Szvesztvo pokore je tüdi skér zravnanja poszebne personálszke düse, stero ga ravnanja je dete poszebno potrebno. Vu jákosztnom zsvilenji naime pred vszem drügem predramleno düsnoveszt nüca, stera düsnaveszt zná, ka je dobro i ka je hüdo ino stera szánja vpamet vzeme poti jákoszti ino greha. Ne právim z tem to, ka mo je tam taksa szpitávali, stera je zmesajo ino szo njim na kvár! Bog odszlobodi! K tomi je vucsenoszt i pazlivoszt potrebna, stero dühovnicje tak májo. Ali od drüge sztráni je pa gvüsno, ka dete moremo navcsiti na zapoved ino na duzsnosztijjegovoga sztálisa pa je vu tom vcsenje ne szmemo na szebé niháti! Toga znánja ono ne szme vgonjávat, to more od nász dobiti, kak szmo je tüdi mi dobili z bozsega nazvesztsávanja po onih, ki to glászijo. Eta oblászt ne szamo szpozna z nami dobra, nego nasz tüdi navcsi lübiti dobra pa to dela tüdi dober dühovni ocsa: ne szamo, ka deteti na szrcé prvézse, ka právdo more obdrzsati, ár je to Bog zapovedao, ki dobre plácsa, hüde pa kastiga; nego tüdi pomore deteti, ka dobra naj z lübéznosztij vcsini, ár to Bog zselej, ki nam dobro scsé ino je sztráh za lepoto nase düse; pomore deteti, ka de njemi prva miszeo pri duzsnosztij i právde obdrzsávanji eta: to je dobro, ár je bozsa vola; to je meni dobro, ár Bog meni dobro scsé.

Dete zná tüdi lagoje návade meti; zná hüdobna djánja meti, stera ne szpozna za greh, ali proti sterim njemi je ne zadoszta predramlena düsa. Poszebno pri zane márijanoj deci sze zgodio, stero bozsni prijátli na neszpodobnoszti vcsijo. Kak velka recs je zdaj te, vu takse düse notripoglednoti, njihove szküsnyáve, premislávanja, tezsáve szpoznati. Na lepse prilike za to, kak szakramentálna pitanja, kde cslovek z csiszta szám z detetom, kde ono verno odgovárja ino kde njemi lehko poszebne tanácse

dámo. Pazlivoszt je potrebna pri tom szpitávanji, pa vüpanje deteta moremo zbüditi k szebi, da pa na to pomága Jezusova miloscsa, stera je vu toj priliki poszebnó z detetom i za deteta volo z dühovnikom, ár Jezus z szvojov mocsjov krédi sztoji na pomocs.

Pa je velki haszek szvéte szpovedi to, ka sze deca privádijo poszlühsati szvojo düsnoveszt, vu szküsnyávaj sze navcsijo k Bogi szi zdibávati ino za dobro, za csisztoszt szvoje düse tüdi áldov prineszéjo rekocsa: ráj merjém, kak bi Bogá razzsalo. Glejte tak zgojeno pokolenje po poti mocsnih, jákosztnih csütenj hodi proti Bogi pa za to pokolenje je nájlepsa pomocs szvéta szpoved.

Ali pred vszem drüгим je szvéto preciscsavanje tiszta skér, vu steroj sze dobre jákoszti ino celo düseвно zsvlenje deteta náj jakse vözgojijo. Düseven zsitek moremo dati mladini nasoj; za csiszto i mocsno pekolenje jo moremo zgojiti pa odked njim damo mocs i zsitek, csi ne po szv. preciscsavanji? Ka Jezus od krüha düsevnoga zsitka právi, to z ednákim tálom sztoji za szvéce i deco: „Ki jej moje telo i pijé moje krv, on de zsivo na veke“. (Ján. 6, 55.) Düseven zsitek deteta, té vu klici szkriti vekivecsen zsitek, z szvétim preciscsávanjom moremo rediti ino zgojiti. Szamo ka, csi ete velki cio doszégnoti scsémo, nam je potrebno, naj vu soli i vu cérkvi dobro priprávimó deco na to velko szvesztvo i vu tom morejo sztarisje tüdi na pomocs biiti dühovniki i vucsiteli. Vero deteta moremo zbüdjávati, naj csüti, naj je prehodi to csütenje, ka Krisztusa szamoga vzeme k szebi; zbüditi moremo vu detecsoj düsi to vüpanje, ka dober Jezus, odküpiteo, pomágajocsi Krisztus pride k njemi pa záto pride, naj bi dete pred njega prineszlo szvoje nevole, szlaboszti, tezs kocse, naj bi szi pogucsalo z njim szvoje szküsnyáve. Zbüditi moremo njihovo lübézen, naj sze z pozselenjom priblizsávajo k Jezusi ino sze naj drzsijo njega z vüpanjom ino vernosztjov detecsega szrca. Telko pa pá ne

szmemo zseleti od deteta, ka bi sze od tezsáv zoszagalo ino od precsiscsavanja sze bojalo i zaosztalo; nego sze moremo po Jezusovi recsáj ravnati, ki z Oltárszkoga szvestva rávno tak gucsi, kak je nigda gucsao rekocsi: „pűsztite mále k meni ino njim ne krátite“. Tak sze nam vidi, kak csi bi eta vretina zdaj bole obilno zvirala, pa kak csi bi szvéti Ocsa posebno zseleli nász opominati na Oltárszko szvestvo, kak na zmozsno skér gojitve mladine. Ali sze tozsimo, ka malo doszpeha, zsalsosztno pripovedávamo, ka szmo sze vkanili okoli gojitve decé i mladine, szvéti Ocsa sze nam pa etak vidijo praviti; deca moja, lacsna szte, zsédna, trűdna, jeli ne vidite, ka je sztol Goszpodna presztreti, ka zséjo vaso pri vretinaj Zvelicsara lehko pogaszite; hodte záto sze, deca i odrasceni; jejte ino sze okrepite. To navdűsávanje posebno deci glászijo; scséjo, naj ranej idejo k szv. precsiscsávanji; scséjo naj sze vecskrát precsiscsavajo; scséjo, naj njim mláda szrca za Jezusa pripravna i odpreta bodo. „Crebris admonitionibus multoque studio“ pisejo vu szvojoj okrozsnci od gosztoga precsiscsávanja dánoj, to je; z gosztim opominanjom i z vnogov szkrbjov naj nagucsávajo dűhovnicje ino szpovednicje lűsztvo na goszto precsiscsávanje; to je trbej navcsiti, ka k szvétomi precsisávanji to dvoje potrebno, naj brezi szmrtnoga greha bodo ino naj z dobrim, pobožsnim nakanenjom idejo k szvétomi precsiscsavanji. To naj zarazmijo po nasem návuki tűdi deca pa ne sztráh, nego vűpanje ino zselenje moremo vu njihovih szrcaj pobűditi ino je navdűsávati moremo, naj vecskrát idejo k szvétomi obhajili, v zacsétki koncsi vszaki meszec i na szvétesnje dnéve, szledkar vszaki tjeden tűdi, ali csi more vszaki dén. Nikaj deteta ne pomága tak na csiszto jákoszt, kak szvéto precsiscsávanje. Má dete, má mládo szrce tűdi vnogi boj ino vnogo szkűsnjáve. Nezreloszt njegove dűse, zbűdjávajocse naszládnoszt, naturna nesztálnoszt deteta ino lehkomislenoszt szo szame zádivé ino teskocse, z sterimi

sze gojitev boriti more. Vdetecsoj dūsi je vno go nesztálnosztí, szpomin je plitvi, csūtenja preminjávajocsa za to sze ne szkrbi jako za opominajocso recs pa za to nūca gojitev takse prilike, stere globle z orjéjo deteta dūso ino stere jo zgrábijo ino prevzemejo za Bogá! Globlese pa toplese sze pa nikaj ne vtiszne vdūso deteta, kak pobozsno szvéto precsiscsávanje: Vu njem Jezus pride v szrcé pa njegova nazocsnoszt, z sterov k szebi privézse volo i nágibe, napuni szrcé deteta pa je na csescsenje i lúbézen vszega dobroga ino szvéto go prineszé. Po taksem Jezus gráta gojiteo dūse, Jezus gráta zsiva dūsnaveszt deteta, Jezus de njega naprejidocsi zgléd ino voditeo. Pa toga Jezusa te dete polūbi ino sze ga mocsno zgrábi. Známo, ka je mlóscsa szv. precsiscsávanja rávno tá, ka sze na lūbav zbūdimo ino ka szvéta zselenja z mocsnim veszé-ljom prikapsijo naso dūso k Jezusi.

Glejte, L. V., modrosztli ino blagoszlove v gojítvi potrebne je Jezus vu Oltárszkom szvesztvi povnozsao za nász pa mi szami od szebe moremo previditi, ka sze mladina mogocsa oognoti vszakoga greha ino je mogocsa obládati vszako szkűsnjávo, csi vrelo ino pogoszci hodi k szv. precsiscsávanji. Zátó, csi sze zdaj pogosztoma tozsijo, ka je gojitev zfaljena; csi sztarisje, vucsitelje, dūhovnicje szploj vecs tezsáve nájdejo vu gojítvi decé; csi dūh szveta na iszkanja zemelszkih radosztih vlecse mladézen ino jo z grehotami scsé odtrgnoti od Krisztusa; ka moremo bole sziliti, kak to, naj sze zjedinimo, naj sze prikapsimo bole z Krisztusom po gosztom ino vrednom szvétom precsiscsávanji. Máte vi tūdi szkrb, lúbeznivi sztarisje, vasa szrea tūdi sztrszne poguba i pokvarjenoszt mladine; szte csūli vi tūdi od razvűzdanoszt decé pa z zselenjom zselete zmozsnó pomocs: glejte, tū je vasa nájzmozsnesa pomocs, goszto precsiscsávanje. Deco vaso zagvűsati scséte proti szmrtnomi grehi; csiszto pokolenje scséte zgójiti, stero vu csisztosztli szvojega szrcá vász tūdi bode znalo lūbiti

ino vám zahválno biti; obcsuvati scséte vasa deco od szp dája, obcsuvati od lagoje, mrszke návade: glejte, pomágajte vasim dühovnim pasztérom i vucsitelom pa idte vi tüdi pogosztoma k sztoli Goszpodovomi ino pelajte tüdi vasa deco tá.

Kak zviseni pogléd je po nedelaj szvéto precsiscsávanje, kda mozski i zsenszke, poszebnó kda sztarisje i deca vküper idejo sztoli Goszpodovomi; kda sztaris Krisztusa noszécsi vu szrci szvojem moli za szvoje poleg njega klecsécse dete, vu steroga szrcé je Krisztus tüdi notrisztópo, naj bi molitev sztarisa vu blagoszlovaj csiszte jákoszti zvrso vu detecsoj düsi.

L. V.! Vsza vasa szkrb i bojaznoszt vu gojitvi vase decé je tüdi nasa ino z vami vréd szmo prepricsani, ka gojitev decé domácsa házsa, sola ino cérkev vküper moreta zvršiti. Záto mi vszi roko v roki moremo pridobiti mladézen Krisztusi. Po právdi je mladézen Krisztusova, jeli je za isztino tüdi njegova? Pa csi je ne njegova, jeli ne tezsí vu tom nász kaksa zámüda, jeli ne sztopi pred nász duzsnoszt sze szkrbeti, naj vu düsaj decé Krisztus goszpodári, pa jeli nász ne prisziljáva sztráh ino lübv na to, ka edno bogso prihodnoszt, vecsno prihodnoszt naj pri Krisztusi szprávimo deteti? Krisztus tüdi to scsé, záto nam je dao vu roke szve skéri ino mocs, záto je sztopo on szám med nase pomocsnike, kak za prednjega delavca za prvoga zgojitela nase decé. Vüpajmo sze vu njem, nücajmo skéri nam dáne, posztavimo vu delo nase zgojitve bozsánszke mocsí, ka zagvüsamo nasoj deci miloscsó bozso, dobre jákoszti, csiszta szrca, vu sterih Jezus sztanüje. Taksih je nebeszko králesztvo! Za nebész csiszztoga szrcá volo naj lübi Goszpod naso deco; naj jo obimne k szvojemí Szrci za volo njéne csiszte jákoszti ino je naj tak blagoszlovi, ka sze níkdár ne odtrgnejo od njega.

Pobozsna národna peszém.

Prisla je, prisla
Veszéla szpomlád.
Dekle szo zacséle
Grédice kopat' ;
Szo grédice kopale
No szpevale lepo :
Marija, Marija
Hváljena naj bo !

Prisla je, prisla
Veszéla szpomlád.
Dekle szo zacséle
Rozsice szejat' ;
Szo rozsice szejale
No szpevale lepo :
Marija, Marija
Hváljena naj bo !

Prisla je, prisla
Veszéla szpomlád.
Dekle szo zacséle
Rozsice plet' ;

Szo rozsice szí plele
No szpevale lepo:
Marija, Marija
Hváljena naj bo!

Prisla je, prisla
Veszéla szpomlád.
Dekle szo zacséle
Rozsice trgal';
Szo rozsice trgale
No szpevale lepo:
Marija, Marija
Hváljena naj bo!

Prisla je, prisla
Veszéla szpomlád.
Dekle szo zacséle
Vencseke pleszt';
Szo vencseke plele,
Mariji darüvale:
Marija, Marija
Hváljena naj bo!

Nezmerna lepota preszv. Szrcá Jezusovoga.

To scse ne zadoszta. Zgübleni szin je zapravo ocsino erbijo, venda szvoje erbije ne v to abra-
csao, da bi ocsi skodo ali celo morivce zoper
njega najémao. Ne kaj taksega ne poskuszo.
— Ti pa szí priprávljeni túdi k toj grozovitoszti: dobrote
bozsih rok sze poszluzsujes, da ga zaniestújes, zsális,
moris! — Dobrota tvojega najbolsega Ocsó je bilo tvoje
zdrávje, pa ka szí zacsinjao zsnjim? Ali bi mogeo brezi
zdrávja v nedélo delati, trzsiti? Ali bi mogeo po gresni
potáj hoditi po kresmaj sze tepszti pri kártanji péneze
zaprávlati? Nigdár ne, na betezsnoj poszteli bi teh i doszta
drúgi grehov ne bi mogeo vesiniti. — Dár tvojega naj-
bolsega Ocsó je bilo tvoje vérsztvo, i ka szí zacsinjao
zsnjim? Ali bi mogeo brezi bogásztva nad drúge sze tak
prevzetno pozdigávati, v njúvi potrebcsinaj je tak zatirati?
To szo grehi stere nebi mogeo vesiniti, csi bi bio nevolás.
— Dár tvojega predobrotlivoga Szvoritela szo szploj vsze
dúsne i telovne zmozsnoszti. Pítam te, ali bi mogeo tak
Bogá zsáliti, csi nebi bio tak razumne gláve, ali bi mogeo

teliko pohűjsanja dávati, csi bi bio szlepi, plantav, al-nepravilne rászti? Gvűsno ne. Glej kak jáko, kak nedo-povedljivo szí bio nezahváln! I venda-venda je Jezus pri-právleni te prijátelszko szprijéti, gda koli scsés priti. — O neizmerno szmilenje bozsega Szrca!

Pa csi bi to bilo zse vsze! — zgűbleni szin je za-pravo vérszto szvojega ocsó to je isztina ali zapravleno vérsztvo ocsó ne tak doszta kostalo. Iz cele dogodbe sze vidi da je bio ocsa jáko bogat mozs ki je meo vecs hláp-cov, doszta njiv i zsvíne.

Ti pa o gresnik, szí zapravo dare, steri szo bili tak tézsko pridobljeni! Ali znas ka szí zapravo, gda szí zapravo vsze pri krszti zadoblene dobrote? Ali znas kakse cene szo bili tiszti nebeszki dári, stere je tvoj najbolsi Ocsa vu tvojo mládo dűsico polozso, gda scse neszi meo pameti? — Oh premiszli! Tak je Bog szvet lűbo, da je szvojega jedínorodjenoga szina poszlao. Kak gingavo dete je Jezus jokao v betlehemszkoj stalici, kak szirmaski roko-delec je delao 20 let, tri leta je predgao, vcsio, opominao, molo, jokao i na zagnje na krizsi prelejao v grozovitni bolecsinaj szvojo preszvetó krv do zagnje kaplice; glej — tak drage szo miloszti, stere ti je Jezus priszlűzso. Ti pa neszpametnes, szí so i vsze szí zapravo vu kratkom csaszí! Oh nezaválnezs! I venda te csáka Jezus — szprejeti te scse, gdakoli prides. O neizmerno szmilenje bozsega Szrca!

Scse! vecs Zgűbleni szin je ocsó jako razzsálo, to je isztina; venda je meo — pravo bi — scse teliko ozira, da ne domá nazocsi njega zaprávlao dragocene erbije. Nje-gov dober ocsa ne nikaj znao za njegovo razvűzdano opo-násanje, je teda menje trpo. Ti pa szí luboga Jezusa na-zocsi v obráz zsálo szvojim gresnim oponasanjom. Po-vszođ ge koli szí gresio szí vszigdar pred njegovíni ocsmi, nazocsi njega. On je csűo tvoje gresno govorenje, tvoje grde peszmi; vido je tvoje djánja, pa tűdi vsze mislenje i zselenje na dno tvojeđ szrca.

Pred lüdmí sze sz krivles, gda scses kaj hüdoga vcsiní, pred Jezusom szi sze pa ne szkrio, zato ar sze ne szi mogeo, liki nazocsi njega szi bio taksi: O grozna predrznoszt! I venda — venda te Jezus escse zmirom zsele szprejeti, csi sze le scses vrniti vnjegovo narocsje. O neizmerno szmilenje bozsega Szrca!

I scse neszam pri konci. Szamo ednok je zgübleni szin zapüszto szvojega ocsó; gda je prisno nezaj sze ne csté, da bi ga vecs scse gda zapüszto. O kelikokrát szi pa ti zse zapüszto szvojega Jezusa! — Mali szi scse bio pa zse velki gresnik; malo let szi csteo pa zse doszta grehov. Isztina da szi sze pálik povrno k szvojemi lüblenómi Ocsi, ali kumaj szi sze njemi dáó milosztno szprejeti i obinoti, zse szi sze pálik sztrgao zsnjegovoga narocsja i nezahválen pálik pobegno. I tá tvoja csarna nezahválnoszt sze je szto i szto krát pálik ponávlala! Vej zse szkoro szam nevés kama bi pogledno, kama bi presztopo, ge ti nebi veszt nikaj na ocsi metala. Vszaki prosztor te zse lehko tozsi, csi ne vu velikih pa v mali dugovánaj, Tozsi te hizsa, vu sterój szi prebivao, delavnica ge szi delao, ceszte i poti, po sterih szi hodo, szenozsati i njíve, ge szi sze vmladoszti zmenjao, ne brezi vszega na ocsi metanja! Cslovek bi miszlo da szi bár bozsoj hizsi prizanasao — pa tüdi církev ti ma nisterno na ocsi metati. A szpovedávnice sztoci miloscse bozse, szi bár prizaneszeo?!

Oh szkoro da szi tüdi tam zsálo Jezusovo Szrcé z kazslivosztjov, brezi pravoga pozsalüvanja i mocsne oblübe! Pa sztole Goszpodove znábiti venda neszi oszkruno? Oh tüdi to sze je znábiti zgodilo, da más celo bozsi rop na veszti! Moj Bog, moj Bog, kakse zsalenje! I venda — venda te Jezus scse csáka, te je pripravleni szprijéti gda-koli sze povrnes. O neizmerno szmilenje bozsega Szrca!

Premiszli pa tüdi eto. Od dobroga ocsó vu evangeliumi ne csteti, da bi so za zgüblením szinom i ga nazáj zváo, ali da bi poszlao szlüzsabnike za njim, i da bi ga

proszo náj sze povrné. Pa ka je té ne vcsino, vcsino je Jezus zse dosztakrát tebi. Zváo te je sham, zváo po szvojik szlúzsabnikih, mesnikih, zse telikokrát i tak dugo, da sze je shamoga zvánja zse tak rekocs v trüdo, kak govori po proroki Jeremijasi: „Trüden szem zse opominanja!“ (Jer. 15.)

Steo te je prizvati z szrecsov, stero ti je posilao: csi szí ga bole zsálo bole te je obszipávao z dobrotami. Pa csi to ne pomágalo, poszlao ti je neszrecso, trplenja, da bi te predramo. Trnje ti je poszipao po gresnih potaj, da bi te tak priszilo da sze povrnés. I kelikokrát te je zváo po szvojih na mesztnikih, kelikokrát te opominao, ká rao, proszo szpredganice szpovedarnice, znabiti celo na betezsnoj poszteli, i ti tak náravnoszt povedao, ka ti je csiniti, i ka zapűsztiti. I csi vsze to ne pomágalo, scse ne henjao; zváo te je celo po csűdaj, stere sze po vecsi krajih godijo, da bi te prézvao, kak je nigda szcsűdov prézvao Saula. Oh povej sham, ali bi te mogeo scse szkrbneise zvati, lepse nadigávati? O neizmerno szmilenje bozsega Szrca!

Gori v Mariacell!

Nasa lepa Mūra, zeléni trávnikì, lepe polé, po mali viszoke planine, gole peccsine, bisztre vodé, to je tiszta velka cérkev od Boga zidana po sterój pelala pot nase szlovence pred stirami leti gori vu odebráno bozse szvetiscse k bl. D. Mariji v Mariacell. Vszakomi, ki je te hodo je scse zsivo v szpomini lepa ino velikánszka cérkev Marijina pa vnogi szí znám miszli vu szebi, da bi szamo escse ednok mogeo tam hoditi; vnogi je znám, ki szvojim zselej to poszebnó miloscsó viditi csüdodelni kep blázsene device ino pocasztiť njo na tisztom meszti, kde jo od oszemszto let mao csaszti od leta do leta szto i sztojezér romarov iz vszeh krajov szvetá.

Pa glejte, lübi szlovenci, zdaj je tũ prilika, vu sterój sze lehko szpunijo vnoge zselé. Milosztivni nas novi püspek szo nam okrozsnico vödáli, vu sterój nam nánje dájo, ka bi radi velko processzijo pelali v Mariacell ino tam szvojo püspekijo, szebé i szvoje lüsztvó verno preporocsili bl. D. Mariji! Auguszta, to je méšnjeka meszeca bode tá processzija.

Nam szlovencom je predalecs v Szombothel idti ino okoli po zseleznici, záto bi mi tak napravili, kak pred stirami leti, ka bi sze tü domá vküppobrali, bi v Radgoni szeli na zseleznico ino bi tam te vküpprisli z ovimi processzijami, stere tüdi z nase püspekije po rázlicsni potáj pridejo. Milosztiven püspek tüdi tak scséjo, naj sze rázlicsni jezicje püspekije z szvojini dühovnikami razlocsijo za volo peszmi i molitve.

Záto vszaki, ki nakáni idti, *sze naj oglászi pri szvoji düsevní pasztéraj* — plivánusi, ali kapláni, kak zse vszaki vu szvojoi fari zravna — *do 14-ga juliusa, to je do 7-e nedele po riszálaj*, ár te zse moremo znati, sto de so, za volo zseleznice. Po tom dnévi sze vecs niscse ne vzeme gori, ár na zseleznici ne bode vecs meszta, szamo ka telko, kelko sze jih do toga termina oglászi. Záto de znám nájbogse, csi vszaki, ki sze oglászi kaj naprej plácsa za volo zagvüsnoosztí. Csi te idti ne bi mogeo, lehko drügoga posle meszto szebé, komi je szledkar vola prisla. Drágo ne bode. Csi sze nasz naberé 500, ka gvüsno bode, te szí poszeben vlák küpimo pa na ednoga po ednom ne pride vecs, kak 10—12 koron, csi de nasz doszta te lehko nancs telko ne. Sto de sze steo pelati od zseleznice do Mariacela — peski je 6—7 vör hoda — on to tüdi naj naprej povej ino more za to tüdi 6 koron dolidjászti pa csi bi te foringo falej dobili, te ovo nazájdobi.

Sli mo z Radgone zajtra rano tak, ka odvecsara okoli 5-te vöre zse v Mariazell pridemo. Drügi dén bi celi dén bili tam pa trétji dén bi te po szv. mesi domo sli, ka bi do vecséra nazáj v Radgono prisli.

Szlovenci hodte, ka pokázsemo, ka szmo ne szlednji národ nase püspekije, hodte k odebránomi tronusi Marije z vasim zselenjom, prosnjami i hválov, hodte naj zadoni znova mila nasa peszem pod poszlopjom Marijinoga szvetiscsa, hodte naj blagoszlovi Marija nase dühovnike, naso mladézen i deco, naj blagoszlovi Marija i Bog po Mariji-

noj prosnji celi nas národ, ka de sztálen vu·szvojoj veri. Naj pripela nazáj Bog naše brate i szesztre k szvetloszti práve vere, naj nam dá mir med nami ino blagoszlov tūdi na nase zemelszke potrebsine!

Goszpodje dūhovnicje pa racsún tisztih, steri sze oglászijo, 14-ga juliusa naj poslejo V. cs. g. kanoniki dr. Ivanócyji na Tisino, steri szo vodsztvo ino szkrb za nas kraj prekvzéli ino steri tūdi milosztivnoga pūspeka dopūscesenje na to formo romanja majo.

Reditel.

Tretji Red Szvetoga Franciska.

Navuk za jkuij.

Ocsa nas . . . Zdrava Marija . . . Jezusovo Szrce-
daj nam popolno pokorscsino do szvoje szvele cerkve i do
njenih szlugov. Marija, kraljica reda menjsih bratov proszi
za nasz !

Sto sze szme szprejeti v tretji red ?

„Ki so trdni v podlozsnoszt i do rimske cerkve in
apostoljskega sedeza“ pravi vodilo i z temi recsmi dokoncsa
I poglavja 1. §. Pomenijo pa te recsi, ka nasa podloz-
snoszt do rimszkokatolicsanszke cerkve i njenoga glavara
rimszkoga pape mora trdna biti. Apostolszki szedezs je
ime oblaszti apostolszke, stero v punoj meri vzsiva njeni
glavar, rimszki papa. To oblaszt pa ma v materi cerkvi,
stera je drustvo vszeh krscsanszkih katolicsancov, ki Jezu-
sovo jedino pravo vero verjejo i od njega nasztavljenih
szedem szveszt hasznujejo.

To mater cerkev ki trdno ne boga, sze ne szme
szprejeti v tretji red. Podlozsnoszt do njé mora trdna biti,
to je ne szme sze lugati, julati, nego vszigdar ravno mora
sztati. Szveti Cyprian pise „Ne more on Boga za ocsa meti,

Ki matere cerkve za mater nema.“ Mati szi pa veliko ljubezen i pokorscino szlüzsi, ar ona da zsitek deci szvojoj ino ga obdrzsavlje. Zsitek düseven nam mati cerkev dava, gda nasz po szvetom krszti resi robsztvá satanovoga, ino nam pravico da v roke do vekivecsne nebe. Pri precsiscsavanji nam te zsitek ohranüje, po drüghih szvesztvah pa okrepcsava. Od zibelke do groba nasz szprevaja z szvojimi molitvami i blagoszlovi, escse po szmrtili sze nasz szpominja pri szvetih mesah — ne szlüzsi szi zato popolnoga boganja i ljubavi od nase sztrani? Gotovo.

Jezus je na krizsi dao szvoje szveto Srce preszmeknoti i zsnjega je voda i krv tekla. Ta voda je krsztna voda, po sterij sze narodimo na zsitek vekivecsen, ta krv je oltarszkoga Szvesztva krv, po sterij sze obdrzsimo na zsitek vekivecsen. Po krszti posztanemo, po precsiscsavanji pa osztanemo kotrige prave matere cerkve. V sztop v mater cerkev je krszt. Zato je pravicsno vcsenje szveti ocsakov, ka je mati cerkev z Krisztusove odprte sztrani nasztanola.

Krisztusova ljubezen, njegovoga Szrca szladka, vsze preszegajocsa gorecsuoszt je v njenom materinszkom krili do szvoje dece, do nasz. Oh kak bi sze moglo zato to zgoditi, ka bi mi z tisztimi tulili, ki proti njej besznejo, ki njoj skoditi, pravice odrezati na vsze nacsine zselejo. Ona scse vszako düso zvelicsati, zato szega po mladini, po deci idocs za Jezusovim zgledom, ki je deco blagoszljavlao, i je vcsi v katodicsanszkih, ali verszkih solah, v sterih ona ma oblaszt ravnati i ne szvetna oblaszt-i v kelikih mesztah szo zatrli to njeno oblaszt, pa prekdali sole brezverszkomi obsinszkomi, ali drzsavnomi ravnianji, poleg steroga sze szme vszaka hüdobá v solah pred deco posztáviti, szamo Bog ne. Na Francoszkom sze ta recs „Bog“-ne szme v solah imenüvati. Na Taljanszkom dühovnik ne szme v solo navuka prekladat deci. Na vogrszkom je tüdi jako razsirjana tiszta peklenszka drüzsba „szlobodnozdarszka“ po imeni stere kotrige z cele mocsi scsejo vero z cslovecszega szrca szpraviti i z celov düsov scsejo navuk matere cerkve z sol popolnoma odpraviti, kak szo zse v drügit derselah napravili. Pa dobro zarazumimo, v to drüstvo na vogrszkom zse doszta vucsitelov szlisi, ki szo v Szombateli, v Pesti ocsitno vüпали na velikom szpra-

viscsi proti Bogi, Devici Manji gucsati. Od teh vukov resiti Jezusove matere cerkve sole i njeno deco je duzsnoszt. ta najosztrejša vszakoga katolicsanca. Naj nam verszke sole v tace zgrabljivih vukov ne pridejo, szmo duzsní vsze vesiniti, ar Jezus terja to od nasz. Moliti, prosziti, placšuvati solino cseravno veliko, szamo na dobroga katolicšanszkoga mozsa votum dati, ki moli, sze szpovedava, precšiscsava — ravno tak szamo taksega za vucšitela odbrati, ki szvoje verszke duzsnosztí redno obnasa. Ne popa preklinjati, zakoj zsele katolicsanszko solo i bogati raj tiszte, ki pri kupici vina te napelavajo, naj popa ne poszlšusas. Pop v Krisztusovom imeni tebi i tvojoj deci na lehzsesi dšseven odgovor bráni verszko solo. Krisztus je pravo *»ki vasz poszlšusa, mene poszlšusa i ki vasz završse, mene završse.«* Pravo je pa to **szamo od dšhovnikov** szlugov matere cerkve i od nikoga dršgoga ne. Za okornoszt i nebogavnoszt vász zato szam Krisztus bo oszodo.

„Nakeliko sto ljšbi matercerkev, na teliko ma szvetoga Dšha“ pise szv. Augustin. Naj nasz dragi tretjeredniki napuni Dšh szveti, obšdimo szí popolno ljšbezen do matere cerkve, obečsajmo popolno postšvanje i boganje do njenih szlugov i molimo v te namen litanije Szrca Jezusovoga i dokončsajmo z prošnjov blagoszlova : Najszlajši Jezus Amen.

Klekl József.

Poszvecsüvanje cérkvi.

Ka sze cérkev z poszebnim gorposzvecsüvanjom na bozso szlúzsbo odlocsi, toga dela szlede zse vu sztáron zákoni gorinájdemo. Tak na onom meszti, gde sze je Bog szkázao Jákobi, je té pobozsen patriarcha eden kamen poszvétó Bogi za oltár i oli je vlejao na njega. Moyzes je zákonszki sator zevszen poistvon i z oltáron vrét goriposzvétó. Salamon kral je pa jeruzsálemszko cérkev dao z velkov szlovesznosztjov poszvetiti. Escse poganje szo dáli szvoje cerkvi i oltáre od szvojih popov poszvetiti. Poszvecsüvanje kath. cérkvi pa vsze glasznovitejse more biti, ár sze vu nasih cerkvah ne szamo podobe i znaménja bozsánszke nazocsnoszti, nego szan Bog zdrzsáva. Ka od prvih tri sztotin krszsánszkoga vremena od taksega poszvecsüvanja nikse szlede ne nájdemo, to porazmemo, csi szizmiszlimo, ka szo vu onom vremeni krsesenicje ne szamo poszvecsüvanje, nego escse vszakdanésnjo bozso szlúzsbo szkritó mogli oprávlati za volo vnoгих besznih nepriátelov. Gda je pa preganjanje henjalo i Konstantin caszar je Matericérkvi szloboscino dao, te szo vszepovszédi cerkvi z nájvéksov szlovnosztjov poszvecsüvali, i eta návada sze je hitro razsérila tak ka dneszdén poleg cerkvene právde vu onoj cérkvi, stera je ne goriposzvecsena, ali koncsi blagoszlovljena, sze neszmi szv. mesa szlúzszi.

Poszvecsüvanje cérkvi sze na tri tále razdeli: blagoszlávlanje, zsegnjávanje i gorposzvecsüvanje, pred sterim

je dalésnje i blizánje pripravlanje zapovedano. Dalésnje pripravlanje: pred poszvecsúvanjon on dén sze tak poszvecsúvajocsi púspek i cela ona obcsina, vu sterój sze godi poszvecsúvanje, more posztiti, naj bi po pokori Bogá pomirili i njegov obiten blagoszlov szproszili. Púspek szv. osztanke, steri sze poleg sztáre návade vu oltár polozsijo, vu edno csiszto poszodo denejo, k njim denejo escse tri drtin temjeua na znaménje onoga dobroga dihéta, steroga zshivlenje, szmrt i nepretrgnjena molitev szvécov pred trojedinoga Bogá posilajo, k tomi sze dene escse krsztni liszt cérkve, eden pèrgamenszki papér, na steroga je leto i dén poszvecsúvanja, imé poszvecsúvajocsega púspeka, na dale imé onoga manternika, sleroga osztanki sze vu oltár polozsijo i na poszvecsúvanje dáni odpúsztki szpisejo. Eta szkrbno dolzapecsátana poszoda sze vu dosztójno meszto (vu blúzi lezsécso kapelo ali pa vu poleg cérkvi gorposztávleni sator dolidene med gorécse szvecse, i pred temi osztankami sze oprávi Matutin*) i Laudes onoga szvetnika, koga osztanki tan lezsijo. Eta návada je ne szamo proszti szpomin na prvese csasze, gda szo pobozsni túdje cejlo nocs pred osztankami molécsi verosz-túvali, nego tekáj znamenúvanje one pravice, ka szo szvéci bozsi na etoj zemli, kak potnicje i tühinci vu satori szvojega mrtelnoga tela mogli prebivati; dokecs szo vu hizso szvojega Ocsé, vu nebeszki Jeruzsálem vzéti i ka rávnok tak mi tūdi nemamo na etom szveti sztálnoga várasa, vu szvojem mrtelnom teli zshivocsi tecsász moremo csakati, dokecs Bog ne razrúsi nase telo i dūso pozové vu domovino vecsne dike.

Blizsnje pripravlanje. Na dén poszvecsúvanja púspek, gda szo vu cérkvi zse vsze pripravili i vu njoj szo szamo ednoga dūhovnika niháli, z dūhovnikami i z lūdsztvon vréd odidejo na ono meszto, gde szo szv. osztanki szhranjeni, i z dūhovnikami zmolijo szedmére pokorne psalmuse. Ár, gda Jezus ocsivesztno zácsao szvoje delo, ka bi cslovecsánsztvo ocsiszto, poszvéto, ka bi njé z njivoga gresnoga szpadája nazáj k Bogi zdigno, na pokoro je zazávao lūdsztvo govorécsi: „Csinte pokoro, ár sze pribli-zsáva králesztvo nebeszko.“

*) Vszakdanénja popovszka molitev.

Po tom sze zácsa gorposzvecstüvanja cérkvi prvi tal — blagoszlávlanje.

a) Püspek z dühovnikami sztopijo k cerkvenim i vrátom zácsajo moliti po deaconskon jeziki „Adesto Deus unus, omnipotens Pater, Filius et Spiritus sanctus“ (Bojdi nazocsi eden vszemogocsi Bog Ocsa, Szin i Düh szv.) pomagajocsi dühovnicje pa litanie vszeh Szvécov molijo do onoga tála: „Milosztiv nam bojdi! Po tom püspek szol i vodo zsegnjajo i zácsajo Antiphono Asperges me“ (Poskropi me) i poskropijo szebé i okolsztojécse, za tem pa z dühovnikami odzvüna okoli cérkvi idejo dvakrat od deszne sztráni na levo sztrán, ob trétjim pa z leve na deszno sztrán med ste rim z zsegnjenov vodov skropijo cerkvene sztené ob prvim gornjosztrán, ob drügim donljo sztrán, ob trétjin szrednji tal — tak po krizsnom zna ménji i ete recsi právijo: „Vu iméni Ocsé † Sziná † i Dühá † szvétoga“. Po etom poskroplenji sze odzsené vsza nepriátelszka oblászt i cérkev sze ocsiszt i od preklénszt va, pod stero je vszako sztvojenje za volo cslovecsega greha vrzseno z ednim sze szproszi bozsi blagoszlóv na to meszto, gde de sze trojedinomi Bogi nájcsisztesi áldov i molba prikazsüvala. Gdakoli püspek pri tom okoli hodi k zapretim vélkin dveran pridejo edno molitev zmolijo i z szvojov pasztérszkov palicov dveri dregnejo govorécsi: „Odprite gori vráta vládnicje, i naj sze zdignejo gori vecsna vráta i notrisztopi Kral dike“ (Psalm 23. 7.) Vu cérkvi zavsztanjeni dühovnik pita: „Sto je on Kral dike?“ i püspek dvakrat eta odgovorijo: „Goszpod mocsen i zmozsen, Goszpód zmozsen vu boji“. Ob trétjin pa zevszemi dühovnikami odgovori: „Goszpód seregov on je kral dike“. I dale právi: Odprite sze, odprite sze, odprite sze! Po tom püspek z szvojov palicov krizsno znaménje zmálajo na cerkveni prag govorécsi: „Ovo krizsno znaménje, naj preminejo hüdi dühovje“. Na to sze cerkvene dveri odpréjo i püspek z onimi, ki pri poszvecstüvanji delo májo vu cérkev sztopijo govorécsi: „Mir etoj hizsi“ i notri osztanjeni dühovnik odgovori: „Vu vasem notrúdenji“. Na to vszi právijo: Amen.

Ka znamenüje vszo to delo? Cérkev je znaménje bozsega králesztva na nébi i na zemli, znamenüje tekáj matercérkev i krscesánszki národ. Ali po grehi prvoga csloveka sze je szvet, eta lepa cérkev bozsa, ruzsno oszkruno, zama-

zao, pod oblászt satana priseo i nebésza szo sze zaprla. Na to nasz opomina, ka püspek okoli zaprete církví hodi, njo z zsegnjenov vodov ocsisztijo. Ka sze dveri cerkvene szamo na trétje püspekovo klonckanje odpréjo, gda sze krizs zmála na prag, na prvo i drúgo klonckanje pa zaprete osztánejo, to nam eto dvojo pravico peldúje: 1. kak zselno szí je zdihávao nigda národ cslovecsánszki, naj bi sze odprla vráta nebeszka. 2. kak klonka Goszpod z szvojov miloscsov pri vrátah szrcá nasega i mi ga ne püsztimo notri i kak szrcé cslovecse nájvecschrát odpré krizsno znaménje pred Krisztuson.

b) Püspek vu církev sztopivsi do szrdine idejo i proti oltári obrnjeni klecsécs molijo: „Hodi Düh szvétí.“ Düh szv. náj mre razleva vesz zsegen i blagoszlov na církev (i vu cslovecsa szrcá, stera církev Dühá szv. moreje posztanoti.) Düh szv. napuni njo, on de vu njoj kralúvao zsegen i poszvecsenjë podelávajócsi.

Dokecs szo püspek vu molitev zalejáni, tecsász eden dvornik na szertél cerkveni na podobo Andrásovoga krizsa pepél tori. Po tom znova zácsajo litanie vszeh Szvécov, stere sze na poszvecsúvanje církví gledocs zlepimi prošnjami szkoncsajo. Na to sze zmoli peszen Zachariásova: „Blázseni je Goszpodin Bog Izraela“ i med tem püspek vu roke vzemsi szvojo pasztirszko palico z njov vu Andrásov pepél ni krizs od linie na právi kráj greski A. B. C.; od práve sztráni na levoga pa deacski A. B. C. szpisejo. Eta ceremonia to znamenúje, ka szo vu Krisztusovo Matercírkev vszi národje pozváni.

c) Potom pride poszvecsúvanje notrásnjega tála církví, stero sze zácsa pri velkom oltári. Püspek klecsécs trikrát z povzdignjenin glászon sze molijo za bozso pomocs (Deus in adiutorium meum intende) i po tom zsegnjajo k poszvecsúvanji oltára i církví potrebno szv. Gregora vodo, stera je od szv. Gregor pápo tak imenúvana i sztoji z vkúpzlejáne zmesance vina, vodé, szoli i pepéla. Pred poszvecsúvanjon püspek escse eduok k velkin cerkvenin dveran sztopijo i na zgornjem i szpodnjem táli dvér escse ednok neobládano krizsno znaménje szpisejo, naj bi sze po tom odegnali nepriátelje nasega zvelicsanja. Po tom sze pa nazájpovrnéjo na ono meszto, gde szo vodo zsegnjali i

zácsa sze poszvecsüvanje z ednov poniznov molitevjav, stera sze k vszemogocsnomi Bogi zrocsi, vu koga hizsi vnogo meszt jeszte „naj bi eto meszto po poskroplenji vküpzmesanoga vina, vode, szoli i pepéla blagoszlovo i obráno po Jezusi Krisztusi . . . Amen.“ Vино i voda znamenüje Krisztusovo prijedinjeno bozsánsztvo i cslovecsánsztvo, pepel je pa mrtelnoszt i szol nemrtelnoszt i znamenje. Tak pepel i szol csloveka znamenüje ki sztoji z mrtelnoga tela iz nemrtelne düse; vino pa voda znamejüjejo vcslovecsenoga Sziná bozsega, z kem sze moremo mi prijediniti po mocsi vere (szol) po právoj pokori (pepél) csisztocsi szrcá (voda) i lübéznoszt (vino) z ednov recsjov po onoj miloszt, stera de sze na nászvu novogorposzvecsenoj cérkvi po prijémanji szvesztv levala. Poszebnó pa naj bi po daritvi szv. mese, stera de sze vu toj cérkvi oprávlala, vu Krisztusi edna düsa i edno telo posztanoli szkoro rávnok tak kak sze je vino, voda szol i pepel vküpzmesalo. I rávnok na to znamenüvanje sze namázse z tov mesancov oltár, steri Krisztusa peldüje i cerkvene sztené, stere krscsánszki národ peldüjejo.

Po ednoj molitvi püspek k oltári sztopijo i zácsajo antiphono: „Introibo ad altare Dei“ i szvoj pálec vu zsegnjaeno vodo namocsivsi oltárszki kamen na szrdini i na stiri küklah namázsejo vu krizsnom znamenji peldüvajocsi na szv. mese áldov, steri de sze tan od onoga vremena mao ponávlao i gde tak da bi sze Krisztusove petére rane odpirale. Po tom szedemkrát okoli oltára idejo ino ga z zsegnjajenov vodov poskropijo znamenüvajocsi, ka z szv. áldova szhájajo szedméra szvesztva z sterih sze na ocsiscsávanje i poszvecsenje potrebna miloscsa leva na cslovecsánsztvo. Zátó zdaj püspek od oltára odhájajocsi trikrát odznotra okoli cérkvi idejo i poskropijo cerkvene sztene z zsegnjenov vodov. Po tom sze pri oltári z zsegnjenov vodov mort naprávi, steroga püspek blagoszlovijo i zácsa sze.

II. tal poszvecsüvanja. a) Püspek z processiov na ono meszto idejo, gde szo polozseni szvécov osztanki. Njé k szebi vzemsi z processiov okoli cérkvi idejo i po tom notri vu církev odneszéjo. b) Ali prvlé kak bi processia vu církev sztopila, püspek pred cerkvenimi dverami predgo

drzsijo k lüdsztvi ino goriprecstéjo dvoje dokoncsanje tridentinszkoga szpráviscsa od kastiganja onih, ki cerkveno vrednoszt zbantújejo i po tom z krizmov namázsejo odzvúna dveri, naj bi notriidenje zvelicsanszko i mirovno bilo vszakomi csloveki po onom, ki je szebé za vráta imenúvao ponasem, Goszpodi Jezusi Krisztusi. c) Szamo zdaj sztopi processia vu cérkev ino ide do oltára. Eszi pridocsi púspek z krizmov namázsejo vu oltárszki kamen zdubleno tak imenúvano pokopaliscse na stiri küklah, notridenejo osztanke szvécov, z kadilon okadijo, on kamen z sterim sze zapré to pokopaliscse sze tûdi namázse odszpodi ino sze grob dolizapré. d) Gda szo osztanki vu grob dolipolozseni, púspek na vsze sztráni okadijo oltár i trikrát okoli oltára idocsi z kadilnicov, dokecs sze poszvecsúvanje ne dokoncsa. Eto kajenjë znamenúje one áldove i molitvi, steri do sze po tom z oltára kak dober dihét k Bogi zdigávale. e) Púspek po tom namázsejo oltárszki kamen na szrdini na csetvéri küklah obprvim z katechumenszkim oljion dvakrát potom z krizmov eduok — po vszakom namázanji z kadilnicov okoli oltára idejo i potom krizmo i katechumenszki oli nájednok vlejíjo na oltárszki kamen, z sterim sze celi zgorásnji tal namázse; odnet pa idejo k cerkvenim sztenam i njé nemázsejo z krizmov na onih dvanájszeterih mesztah, gde szo tak imenúváni apostolszki krizseci. Te krizseci znamenújejo Krisztusove apostole, kakti na stere je njegova szv. Maticérkev zozidana. Po namázanji sztené púspek nazájsztopijo k oltári i vu prvom i drûgom táli blagoszlovlena zsegnjena cérkev sze.

III. gorposzveti; to je szploh sze Bogi prekdá, ki to cérkev kak meszto áldova i szvojega prebivaliscsa vzeme pod szvoje ládanje. Púspek pri oltári sztojécsi okadijo i blagoszlovijo temjén, pét krízsecov naprávijo z njega, steri vszaki z petérih zrn sztoji; ete krízsece polozsijo na ona meszta oltárszkoga kamna, stera szo zse prvlé z vodov, oljion i krizmov namazali; ober teh temjénszkih krízsecov sze ober vszaksega edna mála voszkena szvecsica posztávi i z temjénon vrét zezsgé. Po tom molitvi pridejo i ob szlednjim púspek escse prednji tal oltára namázsejo i te ali púspek ali pa kaksi drûgi dûhovnik szv. meso májo gda Jezus pod szvoje ládanje vzeme novogor-poszvecseno cérkev i oltár.

Proszto zsegnjávánje kakse cérkvi je szploh kracsise, stero lehko oprávi oblászt imajocsi proszti dühovnik, gde sze církev po molitvah i z zsegnjenov vodov na telko ocsishti, ka sze vu njoj szlobodno szv. mesa opráva. Gorposzvecsenih církev vu nasoj púspekiji csi dve tri, vu nasoj okroglini pa do szega mao ni edne nega.

Szlepecz.

ProsNIK z nebész.

Od szv. Antona Padovánszkoga pripovedávlejo lepo zgodbico. Znábíti szte je zse gda csüli, drági cstevci. Pa to nikaj ne skodi. Lepo pripoveszt tūdi drūgokrát, pa scse trétjokrát radi poszlū-samo. Záto mo vam pa mi tūdi pripovedávali to lepo zgodbico.

Szvéti Anton je bio esese domá pri szvoji sztarisaj. Bio je komaj pét let sztar. Zima je bila v dezséli, pa je bilo jako mrzlo. Anton csūje, ka nekák klonka po dveraj. Vöni je naletávao szneg, pa ga je mrzeo veter noszo szentan. Páje nekák szklonkao po dveraj. Máli Anton je so glédat, sto jé. Pa kak sze je zoszagao, gda je odpro dveri. Pred dverami je zagledno lepoga decska: njegove ocsi szo bilé lepe modre kak je néba, njegovi vlaszjé zláti; v roki je pa meo pasztérszko palico. Obleczeni je bio v szūknjico, kakso noszijo na Taljánszkom szirmaski kmécski decski. Okoli pojásza je bio prepászani; obūvala je nej meo, liki zevszema bosz je bio v mrzloj zimi; prek ramena njemi je pa vizilo vrecse.

Ka je bilo notri v vrecsi? Csűjte, pa strmite! V vrecsi je nej meo krűha, liki szama szrcá. Pa kak lepa szrcá! Szvetila szo sze, pa zsarila kak drágo kaménje.

„Decsko, sto pa szí, pa odked prihájas:“ tak ga je pitao szvéti Anton.

„Jesz szam prosnik, pa proszim lűbézen pri lűdej. Priseo szam pa z nebész. Tam je moj Ocsa kráo pa poleg njegovoga presztola je moj presztol. Vsze, ka je njegovoga, je moje, szunce, zvezde, zemla, morje. Jesz hránim ribice, ka po vodi plavajo, pa fticsice, ka po zráki lecsejo. Sz kralá szam posztao szirmák, prosnik. Pogledni me, bole szam szirmaski od nájvéksega szirmaka; za vsze sztvari, ka mi je je dáo moj nebeszki Ocsa, sze ne brigan, csi mi ti ne das, ka zselem; tvoje szrcé trbej meni . . .“

„Lűbeznivo dete, ti prijazni prosnik, bojva szí prijátela; jesz te lűbim, szamo ka prlé kak bi ti dáo szvoje szrcé, bi rad znao, ka ti je imé. Kak te zovéjo?“

„Mojega iména ti nej trbej praviti, vej je zse tak znás; tvoja mati te je vcsila zgovárjati moje imé. Pa csi szí je pozábo, sze hitro na njé zmiszlis; zapiszao szan je trikrát.

Oprvin szan je napiszao z zlátimi csrknjami na jaslice v Betlehemi.

Drgocs szan je napiszao sz krvjov na krizsi ober Kalavárije.

Tretics szan je pa zapiszao z ognjenimi csrknjami na dverice pri vszej tabernákulumaj. Imé mi je Jezus.

Prosnik szan z nebész: po szveti iscsem bozso lűbézen. Poszlűsaj mojo zgodbo. Gda szam so z zemlé v nebésza, szam tam vcsino angele pa szvetnike szrecsne. Z nebész szam sze povrno nezáj na zemlo, ka bi iszkao cslovecsa szrcá. Na vszake dveri poklonkam, pa na mojo nájvékso zsaloszt szo zaj dűse mrzle. Veszeliyo sze, szmejéyo sze, mené pa pűsztijo, ka klonkam, pozeblávlem, pa sze jocsem! Klonkam, pa klonkam, pa mi nieden ne pride

odpirat. Ti szi mi odpro, Moj Ocsa naj te blagoszlovi, pa moj mér naj bo sz teov. Szamo ka je nej zadoszta, csi szi mi odpro . . . Jesz proszim po szvejti lübézen . . . Daj mi záto szvoje szrcé!

„Ti scsés moje szrcé?“

„Ja, tvoje szrcé scsém, tvoje celo szrcé; nescsem, ka bi delio sz kem drügim, jesz szán zselem celo tvoje szrcé?“

„Jesz ti dám szvoje szrcé! . . . Nikaj sze ne boj, ti nebos meo niksega zgübicska, csi menjava! Tiszti, ki szo mi dáli szvoje szrcé, szo nikaj ne zgübili . . . Pitaj Pavla, mojega velkoga apostola. Pitaj moje mantrnike, pitaj vsze szvetnike. Scse ednok ti povem, nikaj sze ne boj! Vcsaszik, gda mi sto dá szvoje szrcé, njemi dám jesz szvoje; pa od tiszte minote zshivém jez v njem; jez govorim, delam, trpim, zmágam. Jez govorim zs njegovij vüsz, v njem trpim, pa za njega premágam szvejt, pekeo pa satana. Szrecsen je, sto me lübi! Szrecsen, sto mi dá szvoje szrcé!

Eli me scses lübiti, kak me je lübo Paveo? Eli me scsés lübiti, kak me je lübila Marija, mati moja? Eli me scsés lübiti, kak me lübijo angeli, apostoli, mantrniki, vszi szvéci? Csi scsés, me mores lübiti. Eli mi scsés dati szvoje szrcé?“

Szvéti Anton je pa odgovoro bozsemi deteti: „Ne, o Jezus, to más moje szrcé.“

Dáo njemi je szvoje szrcé, szvoje celo szrcé, dáo njemi je je za szigdár. Od toga dnéva máo sze je zacsno lo za mládoga Antona novo zshivlenje. Jezos njemi je dáo szvoje szrcé; mládi szvétec je lejko pravo szán od sebé, kak je pravo szvéti Paveo: zshivém, pa nej jesz, liki Krisztus zshivé v meni. Jezus ga je obszipao z dobrotami, pa njemi je povracšivao lübézen z lübénosztjov.

Tak sze dokoncsa pripoveszt od szvétoga Antona. Lepa je, pa miszlimo, ka sze van je vszem dopála. Ka miszlite, zakaj szmo vam jo povedali? Záto, ka sze tá zgodba ponávla tüdi déndenésnji; ponávla sze vszaki dén

pa pri vszacom z med nász. Tüdi prinasz klonka Jezus po dveraj, pa nasz proszi, ka bi njemi dáli szvoje szrcé; za to nam ponüvle szvoje preszv. Szrcé.

Tiszto nocs, gda je bozse dete prislo na szvejt v stalici pri Betlehemi, je bila tüdi zima; lejko szí miszlimo, ka je bozse dete v jaszlica j na szlami drgetalo od mraza; pa nindri ne cstémo, ka bi sze Jezos gda potozso zavolo mraza, ka ga je mogeo te presztáti; potozso sze je pa szvétomi Antoni pa drüim szvojim prijátelom od mrzlote, stera je zavládala v csloveski szrcáj. Da je zima v nasi szrcáj, záfo je priseo k szvétomi Antonii bosz v sznegi. Posztlúsajte milo tozsbo nebozse Jezosa, ki hodi po szvejti, pa iscse lübézen pri lüdej. Na vase dveri klonka; odprite njemi. OGREJTE mrzla szrcá z ognjom szvéte lübézni, pa Jezos rad pride k vám. Pride k vám v szvétom precsiscsávanji. Kem vecskrát ga zemete v vase csiszto, od lübézni plamotécse szrcé, tembole de veszéli. Vasa gorécsnoszt njemi bo v zadocsenje za mrzloto, z sterov sze szrecsávle povszédi na szvejti.

P.

**Milodári na novo bogajonszko cérkev
leta 1911-ga.**

Z Bogojine.

N.	K.
Thomas Ferenc	4.—
Puhan Jula	5.—
Stessl Johanna	4:40
Puhan Peter	2.—
Lopert Ána	20.—
Grábar Miklos	1:20
Donsa Peter	5.—
Szeredy Stevan	10.—
Bagáry János	1.—
Szmej Jüri	10.—
Horváth Stevan	10.—
Vogrinc Jozsef	5.—
Horváth Ivan	2.—
Feréncz János	2.—
Horváth Stevan gyurgyin	3.—
Guitman Ivan Kovács	3.—
Gerencsér Stevan	5.—
Horváth Jozsef	4.—
Sömen Vinci	4.—
Caszar Ferenc	10.—
Sömen János	10.—
Vogrin Martin	2.—
Horváth Jozsef	10.—
Varga Jozsef	10.—
Vugrinec Jozsef	3.—
Sabjan János gornji	5.—
Bojnec Matjas	5.—
Horváth János	5.—
Vogrin Paveo	10.—
Bojnec Jozsef	10.—
Horváth János palkov	2.—
Horváth Ferenc	5.—
Benkovics Ána	10.—
Sabjan János	2.—
Caszar Ivan	5.—

	K
Cipoth Jozsef	4.—
Horvath Matjas	10.—
Horvath Martin	10.—
Guitman Matjas	4.—
Küzma Mihál	5.—
Elias Jozsef	5.—
Sban Stevan	3.—
Vogrin Stevan	10.—
Guitman Ferenc	2.—
Horvath Treza	5.—
Puhan Anton sztar.	6.—
Horvath Matjas miskov	10.—
Glavacs Jozsef	10.—
Guitman Anton	5.—
Ferénc Ivan	3.—
Taljan Mihál	2.—
Puhan Peter	5.—
Puhan Rosa	5.—
Küzma Plona	8.—
Küzma Stevan	2.—
Velebéry Stevan	4.—
Lopert Jozsef	6.—
Puhan Ánica	10.—
Maucsec András	4.—
Benkovics Jozsef	5.—